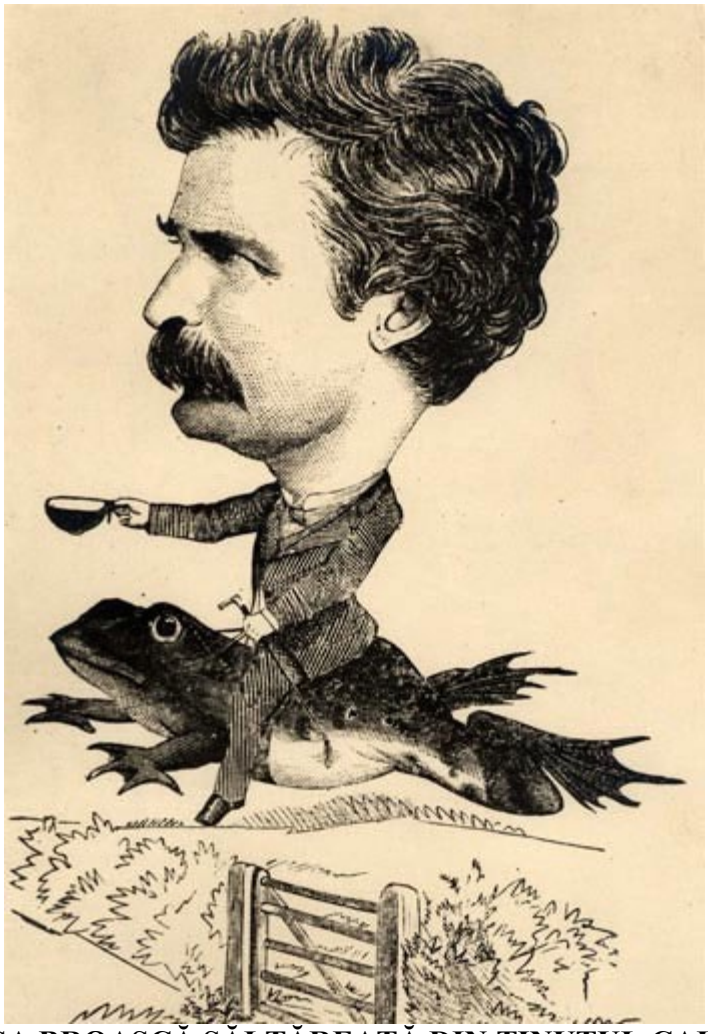

FAIMOASA BROASCĂ SĂLTĂREAŢĂ DIN ŢINUTUL CALAVERAS

MARK TWAIN

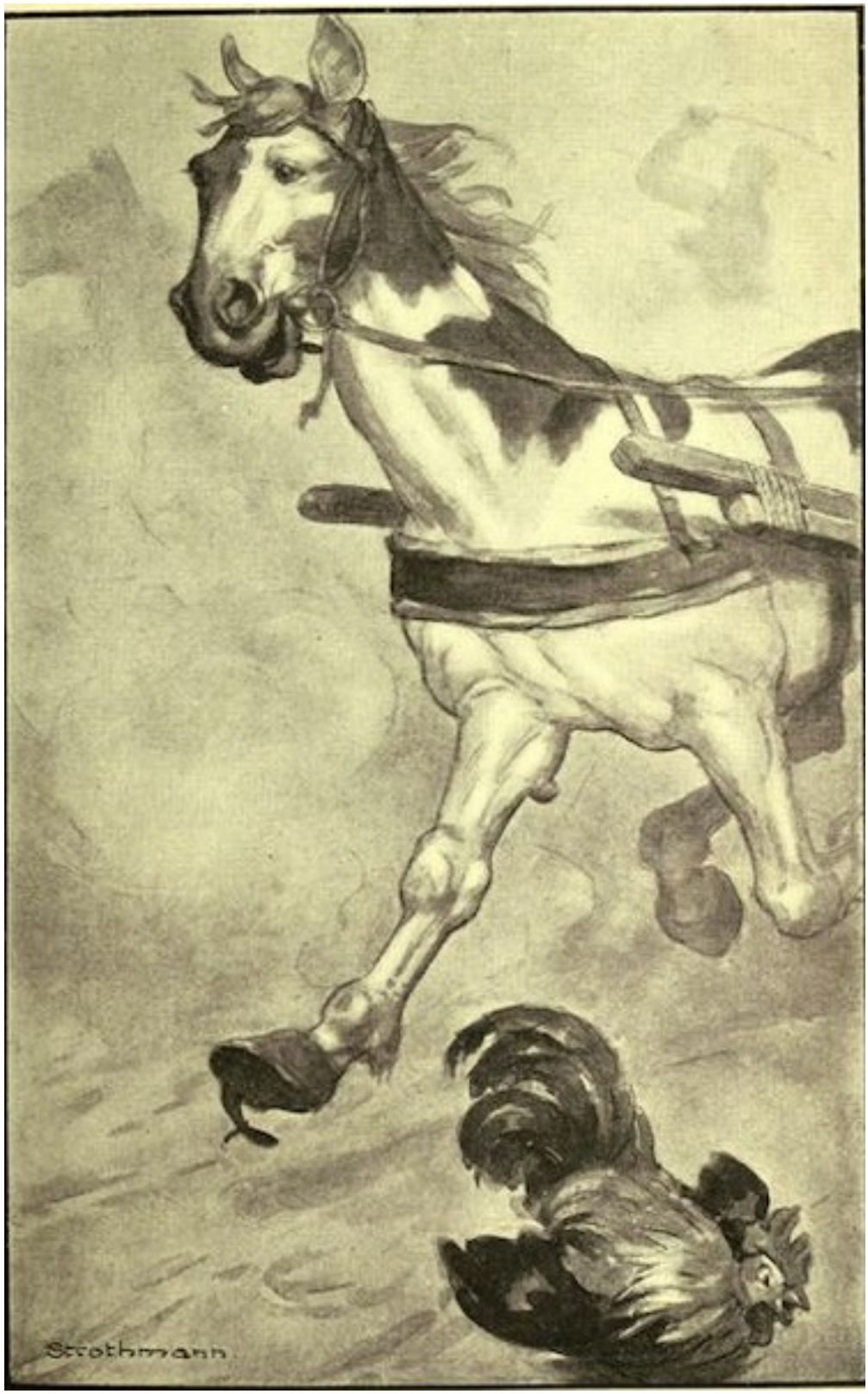

Vrând să satisfac dorinţa unui prieten al meu, care îmi scrisese din răsărit l—am vizitat pe voiosul şi gureşul Simon Wheeler şi, aşa cum mi s—a cerut, l—am întrebat despre prietenul prietenului meu Leonidas W. Smiley. Iată rezultatul investigaţiilor mele. Am o vagă bănuială că Leonidas W. Smiley nu—i decât o legendă; că prietenul meu nu a cunoscut niciodată o astfel de persoană şi aş presupune că dacă l—aş întreba pe bătrânul Wheeler despre dânsul — asta îi va aminti de un nemernic, cunoscut al său, Jim Smiley, şi se va apuca să mă plictisească de moarte cu o seamă de amintiri înfiorătoare despre acesta, pe cât de lungi şi sâcâitoare, pe atât de nefolositoare pentru mine. Dacă ăsta i—a fost scopul, atunci a reuşit cu vârf şi îndesat.

L—am găsit pe Simon Wheeler moţăind în tihnă la gura sobei, în preajma tejghelei din cârciuma veche şi dărăpănată aflată în cuprinsul vechii tabere pentru mineri din Angel. Am observat că era gras, chel, cu un aer de cuceritoare blândeţe şi simplitate pe chipu—i blajin. S—a ridicat şi mi—a dat bună

ziua. I—am spus că un prieten al meu m—a însărcinat să fac cercetări în legătură cu un tovarăş de joacă al său, un anume Leonidas W. Smiley — reverendul Leonidas — W. Smiley, un tânăr slujitor al altarului, despre care auzisem că locuise cândva la Angel's Camp. Am adăugat că dacă domnul Wheeler mi—ar putea povesti ceva despre cuvioşia—sa Leonidas W. Smiley, i—aş fi foarte recunoscător.

Simon Wheeler mă înghesui într—un colţ, îmi baricadă ieşirea cu scaunul său şi după ce se aşeză şi el — începu să—şi depene povestirea monotonă, pe care o reproduc după acest paragraf.

Nu zâmbi nici o singură dată, nu—şi încruntă fruntea, nu—şi schimbă glasul, păstrând acelaşi ton domol cu care începuse prima frază şi nici o clipă în decursul povestirii nu trăda vreo urmă de entuziasm; în schimb, de—a lungul acestei interminabile povestiri păstră un impresionant aer de seriozitate şi sinceritate, ceea ce îmi dovedi pe deplin că era foarte departe de dânsul gândul că povestirea ar avea ceva caraghios sau hazliu şi că, dimpotrivă, o socotea un lucru într—adevăr important şi—i admira pe cei doi eroi ai ei ca pe nişte oameni de o fineţe genială. Mie, însă, mi se părea cât se poate de absurd spectacolul oferit de acest om, care se lăsa furat cu atâta seninătate de încâlcitul fir al povestirii, fără a zâmbi măcar o singură dată. După cum v—am zis, îl rugai să—mi spună ce ştie despre reverendul Leonidas W. Smiley şi el îmi răspunse după cum urmează. Îl lăsai s—o ia pe drumul care—i convenea şi nu—l întrerupsei niciodată.

—A existat cândva pe aici un om cu numele Jim Smiley, în iarna lui '49 — sau poate în primăvara lui '50 — nu—mi aduc aminte exact; totuşi, trebuie să fie una din aceste date, căci îmi amintesc că atunci când a venit prima oară aici canalul cel mare nu era terminat în orice caz, era cel mai ciudat om de pe meleagurile acestea, gata mereu să pună rămăşag pe tot ce—i cădea sub ochi, numai să fi găsit pe cineva care să susţină contrariul, iar dacă nu găsea, atunci trecea de partea cealaltă; orice—ar fi poftit celălalt, el era gata să accepte — orice, numai să pună prinsoare, căci numai aşa era mulţumit. Cu toate acestea era norocos, nemaipomenit de norocos; câştiga mai întotdeauna. Era mereu gata să—şi încerce norocul şi nu se putea vorbi de vreun lucru în legătură cu care să nu—ţi propună un rămăşag, de orice parte voiai, ori albă, ori neagră, după cum ţi—am spus adineauri. Dacă era vreo alergare de cai, îl vedeai fugind de zor sau înghesuindu—se la potou; dacă nişte câini se încăierau, el făcea prinsoare; dacă pisicile se stucheau şi se încrâncenau, el punea rămăşag; dacă găinile se luau la scărmăneală, făcea la fel — ce să mai spun, dacă stăteau două păsări pe gard, punea rămăşag care—şi va lua zborul mai întâi. De câte ori era vreo întrunire a taberei era nelipsit; venea înadins ca să pună rămăşag pe ceva în legătură cu pastorul Walker, pe care—l socotea cel mai straşnic om de duh de pe—aici — şi aşa era, ba pe deasupra era şi om bun.

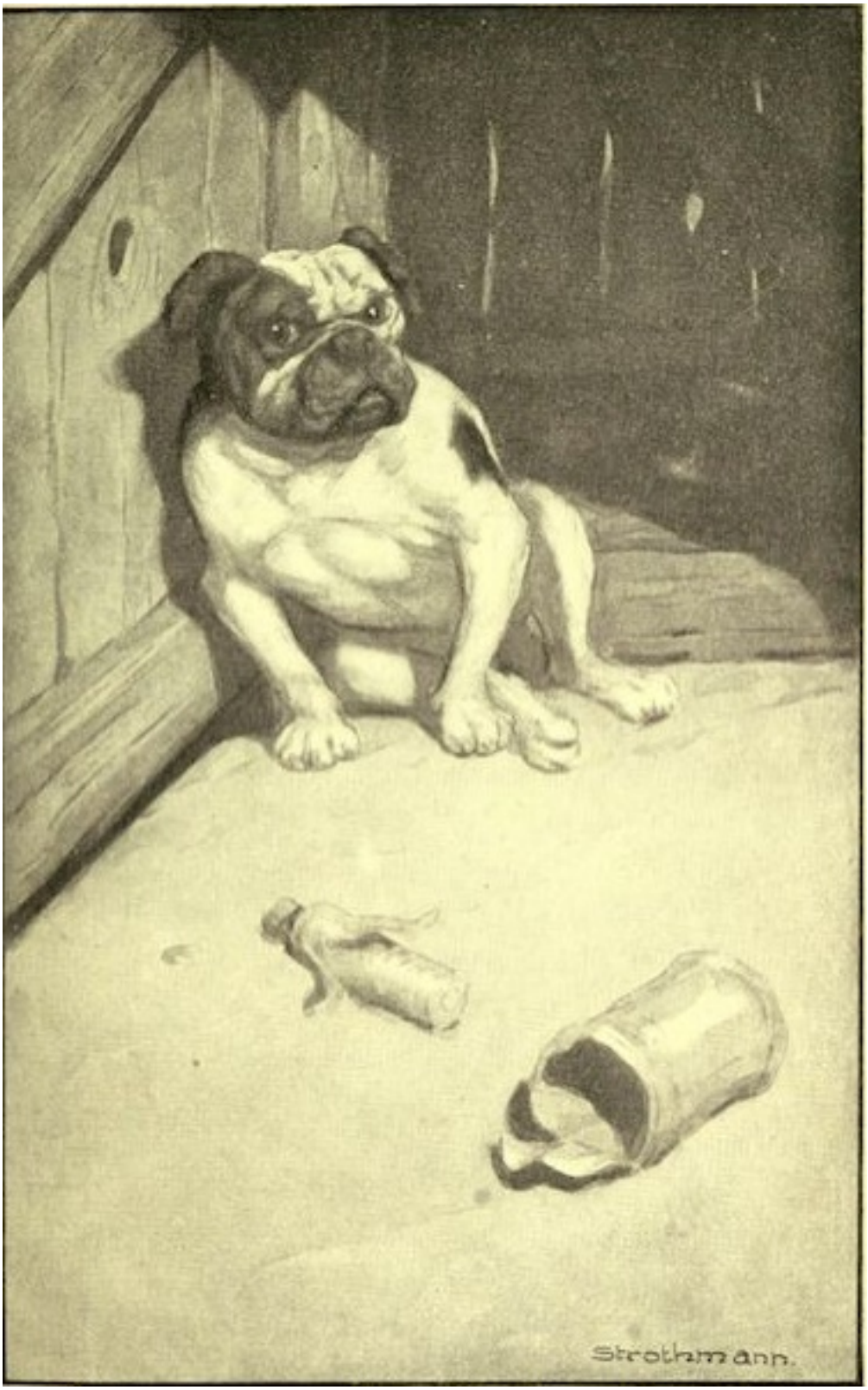

Chiar dacă vedea un purice potcovit, punea rămăşag cât timp îi va trebui pentru a ajunge acolo unde voia să se ducă şi dacă te puneai cu el ar fi urmărit purecele cu pricina până în Mexic, numai pentru a iscodi pentru ce pleca şi cât timp făcea pe drum bâzdâgania. O mulţime de flăcăi de pe meleagurile noastre l—au cunoscut pe Smiley şi pot să—ţi vorbească de el. Ei, bine, lui îi era tot una — el se prindea pe orice. Al naibii om! O dată, nevasta pastorului Walker căzuse la pat şi a bolit vreme mai îndelungată. Se părea că nu mai există scăpare, într—o dimineaţă, pastorul dă pe la el şi Smiley îl întreabă ce—i face soţia şi pastorul îi zice că femeia—i mult mai bine – slavă Domnului pentru mila ce i—a arătat — şi dacă va merge tot aşa înainte, se va însănătoşi cu ajutorul proniei cereşti, dar Smiley, fără a se gândi prea mult, zise: ”Ei, bine, eu pun la bătaie doi dolari şi jumătate că nu se face bine, în nici un caz!"

Smiley ăsta al dumitale avea şi o iapă — băieţii îi ziceau mârţoaga şi că trecea ceasul până să facă pasul — ceea ce era doar în şagă pentru că, ştii, mârțoaga mergea cevaşilea mai iute. Şi câştiga bani cu

dânsa, deşi era foarte înceată şi mereu avea ba tignafes, ba ceva la burtă, ba oftică, ba alte alea. De obicei, i se dădea la pornirea în cursă un avans de două—trei sute de metri şi pe parcurs era întrecută, dar totdeauna la sosire, acolo unde era omul cu steguleţul, iapa îşi pierdea sărita şi venea zmeoaica pufăind, nechezând şi ridicându—se în două picioare şi zvârlind cu copitele pe de lături, ba şi în aer, alteori chiar în gard, se stârnea din ce în ce praful şi făcea tot mai mult tărăboi cu tuşea ei, cu strănuturile şi pufăitul ei — şi mi ţi se înzdrăvenea la potou, ajungând înainte cu o lungime de cap că abia îi puteau desluşi isprava.

Mai avea şi un pui de buldog. La prima vedere nu dădeai doi bani pe el; buldogul ăsta umbla într—una de colo până colo să vadă de unde ar mai putea şterpeli ceva.

Dar de îndată ce pariai pe el, era cu totul alt câine; buza de jos i se ţuguia ca prora vaporului şi îşi arăta dinţii, care sclipeau necruţători ca nişte flăcări.

Şi orice câine putea să—l atace, să—l hămăie, să—l muşte şi să—i facă vânt, dându—l peste cap de două—trei ori că Andrew Jackson — ăsta era numele căţelului — Andrew Jackson nu zicea nici *câr,* ca şi cum dumnealui i—ar fi plăcut treaba asta şi nu şi—ar fi dorit altceva mai de soi. Pariurile se dublau mereu din partea celorlalţi până se topeau toţi banii; şi atunci, deodată, Andrew Jackson unde *mi—ţi* înhăţa cealaltă potaie tocmai de încheietura piciorului de îndărăt şi nu o mai slăbea; nu o muşca, mă înţelegi, doar îi înşfăca piciorul şi—l ţinea strâns aşa, până ce ceilalţi amatori de pariuri se lăsau păgubaşi, căci Andrew Jackson ar fi fost în stare să aştepte o veşnicie.

Smiley ieşea mereu câştigător cu javra aia, până ce într—o zi, căţelul s—a luat la luptă cu o potaie care n—avea picioarele dindărăt, căci i le retezase un fierăstrău circular. Şi când lui Smiley îi era lumea mai dragă, bă vrăjmaşii se încăieraseră de ajuns şi toţi banii erau puşi la bătaie — tocmai atunci Andrew Jackson voia să înhaţe pe favorit de picior, şi—a dat pe loc seama că fusese dus cu preşul şi celălalt îl prinsese la strâmtoare, ca să zic aşa. Andrew Jackson păru tare mirat, apoi se uită cam descurajat şi se lăsă păgubaş, ieşind urât scărmănat din încăierare. Se uită lung la Smiley, ca şi cum i—ar fi spus că—i dezolat şi că vina era a dumnealui, punându—l să se ia la harţă cu un câine olog şi lipsindu—l de putinţa de a—şi arăta străşnicia Apoi Andrew Jackson mai şchiopată puţintel, se întinse pe pământ şi muri.

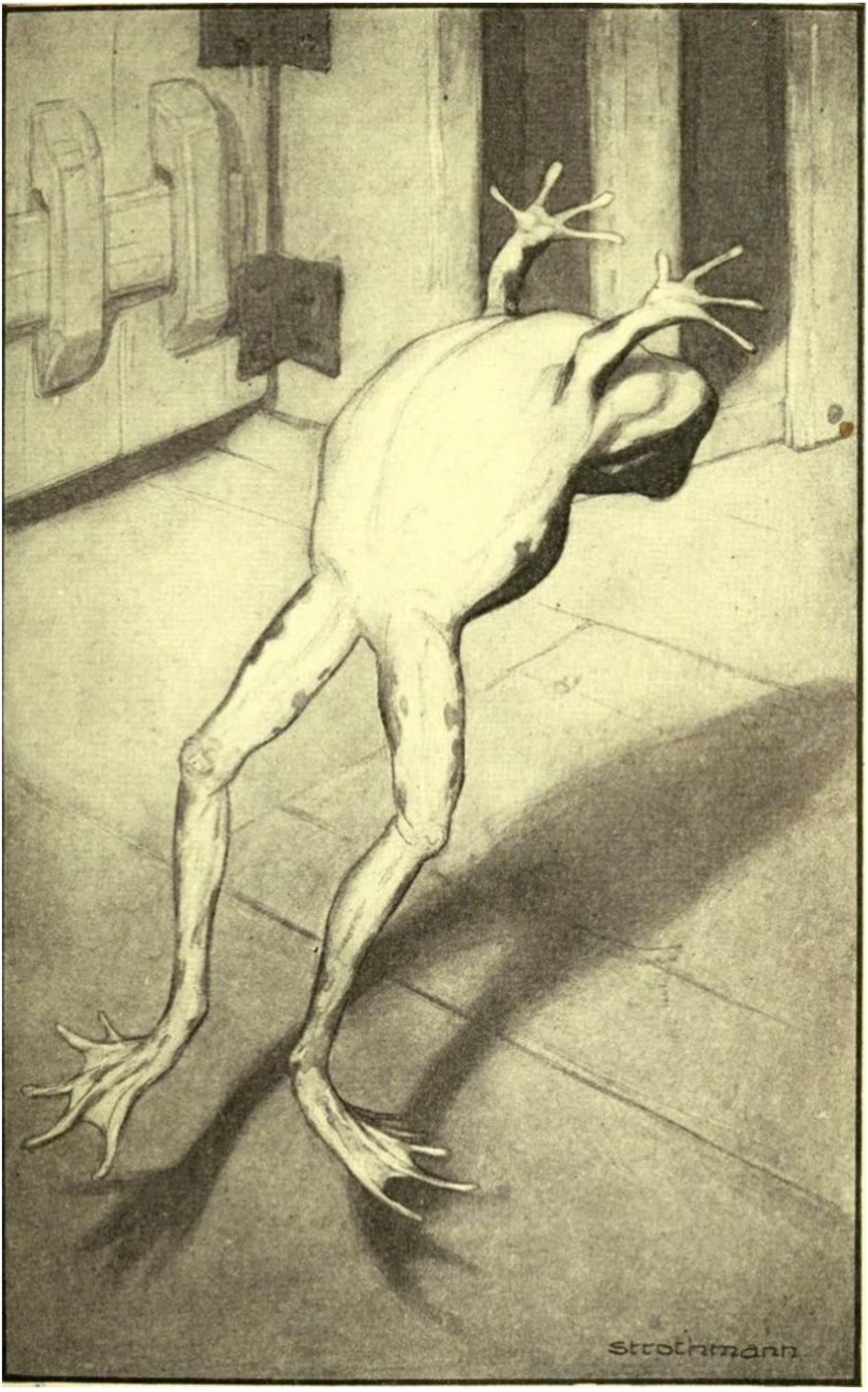
Strothmann

Era un căţelandru bun acest Andrew Jackson şi s—ar mai fi auzit de numele lui, dacă ar fi trăit, că era ceva de capul lui şi deştept nevoie mare. Te rog crede—mă că aşa era; dacă nu putea vorbi şi totuşi ştia să se lupte în halul acesta, în condiţii normale, asta însemna că era blagoslovit cu mult talent. De câte ori mă gândesc la ultima lui luptă şi felul cum s—a terminat, mi se strânge inima.

Ei bine, acest Smiley al matale avea şoricari, cocoşei, motani şi tot soiul de dihănii dintr—astea şi pe orice ai fi vrut să pui rămăşag, hop că el ţi—l şi punea sub nas. Într—o bună zi, a prins un broscoi şi l—a luat acasă, zicând că se gândeşte ce educaţie să—i dea. Ei, află că trei luni, vericule, n—a făcut altceva decât să stea în curtea din fund şi să înveţe broscoiul cum să sară. Şi ce zici, vericule, l—a învăţat ori ba? Îi dădea un bobârnac în spate şi îndată îl vedeai rotindu—se prin aer ca o gogoaşă înfuriată — îl puteai vedea făcând o tumbă, sau mai multe, dacă îşi lua vânt mai bine — şi cădea jos pe picioarele lui turtite, exact ca pisica. Îl învăţase să prindă muşte şi nu—l mai slăbea cu exerciţiile, aşa că broscoiul îşi ochea musca oriunde se găsea. Smiley zicea că singurul lucru care lipseşte broaştelor este educaţia şi, dacă li se dă o educaţie, apoi sunt în stare să facă aproape orice — şi eu îl cred. L—am văzut cu ochii mei cum îl aşeza pe Daniel Webster pe jos, chiar aici — Daniel Webster era numele broscoiului — şi îi şoptea „musca, Daniel, musca" şi într—o clipeală *mi—ţi* sărea drept în sus şi înhăţa musca de pe tejghea şi bâldâbâc! cădea iarăşi jos, ca un bulgăre de noroi, dar zdravăn, şi se apuca să se scarpine în cap cu laba din spate, nepăsător, de parcă nu şi—ar fi dat seama că făcea în fiece dimineaţă un lucru neobişnuit oricărei broaşte. N—ai văzut în viaţa dumitale un broscoi atât de modest şi de sincer ca el, deşi era atât de înzestrat. Şi dacă se apuca să sară drept, pe un teren neted, apoi îţi făcea o săritură mai mare decât a oricărei gadine din seminţia ei. Săriturile pe terenul plat erau marea lui specialitate şi când te gândeai la ele, Smiley era gata să—şi pună rămăşag toţi banii până la ultima lăscaie. Smiley se mândrea grozav cu broasca lui şi avea de ce, căci oamenii care vânturaseră lumea recunoscură cu toţii că Daniel Webster întrecea toate broaştele pe care le văzuseră.

Ei bine, Smiley ţinea ditai dihanie într—o colivie şi o aducea uneori în centrul târgului ca să pună prinsoare. Într—o zi, un om străin de aşezarea aceasta dădu peste Smiley, care tocmai ieşise cu colivia şi îl întrebă:

— Ce—ai acolo?

Smiley răspunse cam în doi peri:

— Ar putea să fie un papagal, tot aşa cum ar putea fi un canar. Dar uite că nu—i decât un broscoi!

Străinul luă colivia, o privi cu atenţie, o întoarse pe toate feţele şi zise:

— Hm, aşa—i. Ei, şi ce mare scofală e de dumnealui?

— Ei bine — zise Smiley degajat şi nepăsător — la ceva tot se pricepe, în orice caz. Eu cred că sare mai departe decât orice broască din ţinutul Calaveras.

Omul luă din nou colivia şi o privi iarăşi cu băgare de seamă, apoi i—o dădu înapoi lui Smiley şi zise răspicat:

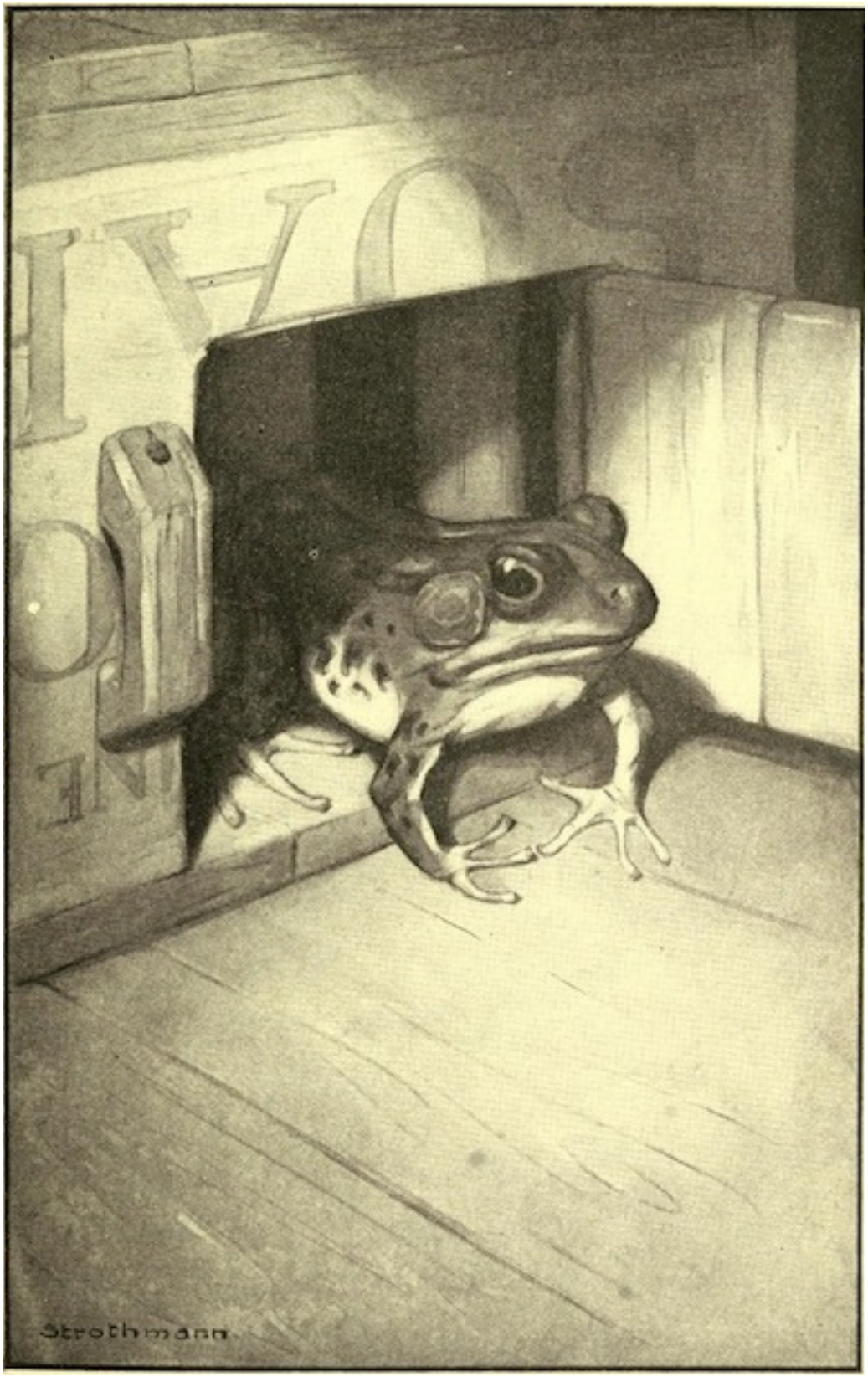

— Totuşi nu văd de ce—ar fi broasca asta mai grozavă decât altele.
— Se prea poate să nu vezi, i—o întoarse Smiley. Nu zic, poate că te pricepi la broaşte, dar poate că nu; cine ştie, poate că eşti cunoscător, dar poate că eşti numai un ageamiu în chestia asta, aşa cum am fost şi eu. În orice caz eu ţin la părerea mea şi sunt gata să risc patruzeci de dolari, punând rămăşag că sare mai departe decât orice broască din ţinutul Calaveras.
Omul rămase o clipă pe gânduri şi apoi zise puţin întristat:
— Ei, eu nu sunt de aici şi n—am nici o broască, dar dacă aş avea una, aş pune rămăşag.
Smiley îi răspunse:
— Nu—i nimic, nu—i nimic, dacă îmi ţii puţin colivia mă duc să—ţi aduc o broască.
Şi aşa se face că omul a luat colivia, a pus jos cei patruzeci de dolari, împreună cu cei ai lui Smiley şi

s—a apucat să—l aştepte.

Stătu o bucată de vreme, gândindu—se şi tot gândindu—se în sinea lui, apoi scoase broscoiul, îi căscă gura şi umplând o linguriţă cu alice i—o turnă pe gât, de—i ajunseră alicele până în fălci, apoi îl aşeză din nou jos. Smiley se duse la baltă şi se înfundă prin mâl, unde dibui vreme îndelungată până ce, în cele din urmă, prinse o broasca, pe care o aduse la faţa locului. O dădu omului şi zise:

—Acum, dacă eşti gata, pune—o lângă Daniel cu labele din faţă pe aceeaşi linie, iar eu le voi da plecarea. Apoi zise: .un, doi, trei, săriţi!, şi atât el, cât şi străinul atinseră dindărăt broaştele.

A doua broască se săltă şi sări, dar Daniel încercă să se ridice şi se opinti din umeri — aşa — ca un francez, dar degeaba — nu se putea urni din loc; era greu ca o nicovală şi nu se putea mişca de parcă era ancorat. Smiley rămase tare mirat şi oarecum deziluzionat, dar, bineînţeles, nu ştia ce se întâmplase.

Străinul luă banii şi plecă. Când ieşi pe uşă, arătă cu degetul mare peste umăr înspre Daniel şi zise din nou, foarte liniştit:

—Ei bine, nu văd de ce—ar fi broasca asta mai grozavă decât altele.

Smiley rămase locului, scărpinându—se în cap şi uitându—se o bună bucată de vreme în jos, la Daniel, până când în cele din urmă zise:

—Mă miră de ce dracu s—o fi dat bătut Daniel. N—o fi păţit ceva? Nu ştiu de ce, dar mi se pare tare umflat.

Îl apucă pe Daniel de ceafă, îl ridică şi exclamă:

—Ei drăcie! Zău dacă nu cântăreşte cinci livre!

Şi întorcându—l pe Daniel cu capul în jos văzu cum îi ies din gură vreo doi pumni de alice.

Abia atunci se dumiri şi—l cuprinse furia. Puse broasca jos şi o porni după omul care—l înşelase... dar ia—l de unde nu—i.

În clipa aceea Simon Wheeler auzi pe cineva, care îl striga din curtea din faţă şi se ridică să vadă ce voia. Întorcându—se spre mine, în timp ce se ducea, zise:

—Stai aşa, străinule. Odihneşte—te. Nu lipsesc decât o clipă.

Dar cu voia dumneavoastră, n—am socotit că ascultând mai departe biografia năstruşnicei haimanale de Jim Smiley mi—aş putea uşura cercetările în legătură cu reverendul Leonidas W. Smiley. Aşa că am plecat.

În uşă, am dat peste prietenul Wheeler, care tocmai se înapoia. Mă opri din drum, apucându—mă de rever şi reîncepu:

—Ei, acest Smiley al matale avea o vacă chioară, gălbuie, fără coadă, dar cu o ciuntitură ca o banană, şi...

—Ia mai dă—l dracului pe Smiley cu vaca lui afurisită cu tot! am bombănit eu zâmbind şi am plecat, luându—mi rămas bun de la bătrân.